

**ПЛАН И ПРОГРАМ ВАСПИТНО-
ОБРАЗОВНОГ РАДА
У ПРВОМ РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ**

ПЛАН ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА У ПРВОМ РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ПРЕДМЕТНО ПОДРУЧЈЕ	БРОЈ САТИ	
	НЕДЈЕЉНО	ГОДИШЊЕ
МОЈА ОКОЛИНА	5	180
ГОВОР, ИЗРАЖАВАЊЕ, СТВАРАЊЕ	5	180
СПОРТ, РИТМИКА, МУЗИКА	5	180
УКУПНО	15	540

ГЛОБАЛНИ ЦИЉ

Цјеловит развој свих потенцијала дјетета до личног максимума, уважавајући индивидуалност и урођене склоности у сваком од аспеката развоја (интелектуалном, социјално-емоционалном и физичком развоју, развоју говора, изражавања, стварања и комуникацијских способности), поштујући, при том, актуелни ниво и темпо напредовања који је дијете већ достигло, са изразитом оријентацијом на усавршавање свих домета у зони ближег развоја, кроз непосредно искуство, игру и игралике активности, стваралаштво, учење, активно и интерактивно учешће и подршку, без присиле и наметања, у посебној, намјенски структурираној и креираној стимулативној радној средини и пријатној социјално - емоционалној атмосфери.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНО ПОДРУЧЈЕ: МОЈА ОКОЛИНА

ОПШТИ ЦИЉЕВИ:

- Цјеловит развој психофизичких и персоналних потенцијала дјетета и радозналости кроз активан однос и комуникацију са средином која га окружује, уз уважавање индивидуалности ученика, те оспособљавање за посматрање спољашњих карактеристика предмета, друштвених процеса и природних појава;
- Развијање, његовање и испољавање личног става и мишљења, те могућности практичне примјене наученог;
- Развијање отворености према идејама других и нужност међусобне сарадње, те ненасилна комуникација са вршњацима и одраслима у социјалном окружењу,
- Развијање културних, радних и хигијенских навика, еколошке свијести и културе као и свијести о сопственом идентитету и поштовању самог себе.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Стимулисање интензивнијег развоја почетних вјештина и техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;
- Подстицање дјечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;
- Иницирање истраживачких активности ученика;
- Подстицање уочавања једноставних узрочно-последичних веза, појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања;
- Креирање једноставних проблем-ситуација кроз огледе, самостално и у групи;
- Развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других;
- Подстицање откривања и упознавање живе и неживе природе, те развијање одговорног односа према природи;
- Подршка у усвајању знања о школи, породици и околини у којој живе;
- Актуелизација животног искустава ученика;
- Оспособљеност за активно и одговорно учествовање у саобраћају, те његовање саобраћајне културе;
- Развијање вјештина и способности за оријентисање у времену и простору;
- Могућност ученика да препознају, именују и разликују облике различитих предмета и линија и њихове међусобне односе;
- Усвајање основних математичких појмова: скуп, релација, област/линија;
- Оспособљавање ученике да препознају, разликују, упоређују и класификују предмете према задатим особинама;
- Стимулисање и развијање вјештине читања и писања бројева прве десетице;
- Развијање и његовање математичке писмености.

Садржај програма	Оквирни број сати
1. Породица	10
2. Школа	10
3. Живот и рад људи	15
4. Саобраћај	20
5. Животињски и биљни свијет	20
6. Екологија	15
7. Човјек	30
8. Оријентација	15
9. Игра	20
10. Математички појмови	25
(5 сати седмично, 180 сати годишње)	

Исходи учења	Садржаји програма/ Појмови	Методичке препоруке
Породица (10)		
<ul style="list-style-type: none"> • наброји чланове уже и шире породице и родбине; • опише живот и рад у породици (улоге, задужења, обавезе); • зна занимања родитеља/старатеља; • наведе основне потребе за живот (храна, одјећа и др.); • именује просторије у кући/стану; • именује намјештај у кући/стану, зна да објасни његову намјену; • именује кућанске апарате и уређаје, зна да објасни њихову намјену и начин употребе; • разликује намјештај од кућанских апарата; • препознаје опасности од кућанских апарата и уређаја и према њима се односи одговорно; • разликује средства за одржавање хигијене у кући/стану према изгледу, намјени и користима; • зна да наведе врсте медија; • објасни како медији утичу на живот у породици (информације, упутства, савјети); • зна користи и штетности од медија (игра, учење, умор и др.); • има критички став о употреби медија. 	<ul style="list-style-type: none"> • Породица и родбина. • Живот и рад у породици (улоге, задужења, обавезе). • Рад и занимање родитеља/старатеља (одабир занимања). • Основне потребе за свакодневни живот (храна, одјећа и др.). • Породица живи у кући/стану (намјештај; апарати и уређаји - опасности и сигурно руковање њима). • Рад са струјом (утичнице, електрични уређаји, играчке, рачунари и др.). • Хигијена у кући/стану. • Медији (новине, ТВ, радио, Интернет); • Играње и учење на рачунару. • Позитиван и негативан утицај медија (нпр. информативни и забавни садржаји; нарушавање здравља и др.). 	<p>Учење о породици се врши спонтано и паралелно код куће и у школи.</p> <p>У школи ученици добијају школске задатке (да испричају, покажу, демонстрирају и сл.), али и задатке које рјешавају код куће (нпр. да сазна од родитеља/старатеља: која су њихова занимања; како су изабрали баш то занимање; како реагују када им се поквари неки апарат; на који начин родитељи добијају информације важне за живот и сл.).</p> <p>У овој теми је нарочит фокус на подстицању дјечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима.</p> <p>При том не треба вршити класификацију на „добра и лоша“, „тешка и лака“, „мушка и женска“ занимања и послове.</p>

Школа (10)

- зна основне податке о личности по којој је школа добила име;
- именује просторије у школи;
- именује запослене у школи (ко и шта ради);
- поштује и прихвата различитости (сједи, дружи се, игра и учи са другим и другачијим од себе);
- успјешно комуницира и сарађује са учитељицом/учитељем и другим ученицима;
- односи се према друговима и учитељу/учитељици са поштовањем и уважавањем;
- активно учествује у доношењу и изради правила понашања у одјељењу;
- прихвата и поштује правила понашања и рада у школи;
- разговара о правима и обавезама дјетета;
- именује права и обавезе дјетета;
- зна како се одржава хигијена у школи и придржава се тих правила;
- чува школску имовину.

- Моја школа и ја у школи.
- Радници у школи, школске просторије и намјештај.
- Моји другови у разреду и моја учитељица/учитељ.
- Прихватање одјељења као нове заједнице.
- Правила понашања.
- Права и обавезе дјетета (право на живот, право на породицу, право на игру, право на школовање).
- Хигијена у школи.

Тему „Школа“ пожељно је реализовати на почетку школске године.

Упознавање школе се одвија кроз активну улогу ученика.

Приликом реализације васпитно-образовног рада пажња треба да буде усмјерена на развијање одговорног односа према себи и другима (уважавање, поштовање и сл.).

Ученици треба да се распитују, опажају, објашњавају и демонстрирају.

Живот и рад људи (15)

- именује мјесто у којем живи;
- именује знаменитости мјеста у којем живи;
- зна да наброји важније објекте и природне љепоте мјеста у којем живим;
- зна да наброји занимања људи у мјесту у којем живи;
- разликује занимања људи према врсти посла и специфичностима рада (услужни, производни, иноваторски и др. послови);
- разликује услове живота на селу и граду.

- Моје мјесто – мјесто у којем живим.
- Насеље (село/град).
- Природне љепоте у мом мјесту.
- Занимања људи у мом мјесту.
- Волио бих да сам.

Приликом реализације ове теме потребно је активности организовати и реализовати тако да се ученицима омогућава искуствено учење (тј. користити дјечија искуства, да једни од других сазнају о љепотама свога краја; користе фотографије; видео записе и сл.).

Дакле, активности организовати и реализовати тако да иницирају и подстичу истраживачке активности ученика.

Гости у разреду (занатлије, лекари и др).

Саобраћај (20)

<ul style="list-style-type: none"> • зна своју кућну адресу; • зна ко су учесници у саобраћају; • зна основне појмове: коловоз, тротоар, пјешачки прелаз, раскрсница, семафор; саобраћајни полицајац, саобраћајни знак; • правилно се креће у различитим условима (раскрсница, пут без тротоара, са тротоаром, на отвореном путу); • именује саобраћајна средства (на друму, води, копну); • зна правила лијепог и безбједног понашања у путничким аутомобилима и у средствима јавног превоза; • разумије специфичности услова путовања (повољни, ризични); • процјењује удаљеност возила на основу оптичке или акустичне перцепције (појмови далеко – у непосредној близини); • процјењује брзину кретања возила на основу акустичне и визуелне перцепције (појмови споро – брзо); • зна улогу и значај саобраћајног полицајца и саобраћајних знакова за безбједност у саобраћају. 	<ul style="list-style-type: none"> • Од куће до школе. • Понашање у саобраћају (пред семафором, на пјешачком прелазу; на раскрсници; на улици са и без тротоара; на отвореном путу). • Саобраћајна средства. • Путујемо (понашање пјешака и путника). • Специфичности услова путовања (киша, магла, поледица). • Ситуације на путу. • Оптичка и акустичка перцепција (процјена удаљености и брзине возила). • Саобраћајно социјално понашање. • Улога саобраћајног полицајца и значај саобраћајних знакова за безбједност у саобраћају. 	<p>Тему „Саобраћај“ пожељно је реализовати на почетку школске године, тако што ће се ученицима омогућити искуствено учење (активностима ван учионице и игроликим активностима у учионици и дворишту).</p> <p>Потребно је да ученици одређена знање о саобраћају стичу на лицу мјеста (раскрснице са и без семафора и слично).</p> <p>Искуствено учење долази до изражаја нарочито када је у питању оптичка и акустична перцепција (акустична перцепција - удаљеност извора звука, се може вјежбати помоћу звучних сигнала које производе одређена средства, са оријентацијом на договорене величине: близу/далеко).</p> <p>Дакле, потребно је активности организовати и релаизовати тако да оспособљавају ученике за активно и одговорно учествовање у саобраћају и његовање саобраћајне културе.</p>
---	--	---

Животињски и биљни свијет (20)

<ul style="list-style-type: none"> • разликује живу од неживе природе; • зна да наведе основне услове за живот (Сунце, вода, ваздух, земљиште); • објасни међусобну повезаност живе и неживе природе; • именује и разликује типичне врсте животиња и биљака у свом окружењу; • зна да животиње могу да живе у различитим условима (шуми, њиви, у/поред воде, стану); • разликује животиње према изгледу, грађи, начину живота или другим специфичностима; 	<ul style="list-style-type: none"> • Основни услови за живот (жива и нежива природа). • Жива природа (људи, животиње и биљке). • Животињски свијет (домаће, дивље и водене животиње, птице и инсекти). • Животиње у околини (које смо посматрали: у парку, у шуми, на ливади, у/поред воде – проналажење сличности и разлика). • Раст и развој животиња (домаће и дивље). • Биљни свијет (у парку, у шуми, на ливади, у повртњаку, у воћњак и на њиви). • Биљке у околини (које смо посматрали: у 	<p>Живи свијет ученици спознају кроз спонтано вјежбање посматрања, закључивања, разврставања и слично.</p> <p>Дакле, потребно је активности организовати и релаизовати тако да ученицима омогућавају откривање и упознавање живе и неживе природе и развијање одговорног односа према природи.</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • уочава карактеристичне облике понашања бића (трчи, плива, лети, скрива се, напада, брани, лови и сл.); • именује животне циклусе бића (рађање, одрастање, размножавање и угинуће); • именује, препознаје и разликује домаће од дивљих животиња; • зна да биљке могу да живе у различитим условима (просторијама, копну, води); • уочи и објасни промјене на биљкама кроз различита годишња доба; • идентификује користи и опасности од биљака и животиња; • зна како да се правилно опходи према животињама и биљкама; • одговорно брине о биљкама у одјељењу, школи и дворишту, прати њихов раст и развој. 	<p>парку, у шуми, на ливади, поред воде – проналажење сличности и разлика).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Биљке кроз годишња доба. • Животиње и биљке у стану/школи/дворишту (кућни љубимци, украсне биљке). • Животиње и биљке (правилан однос, доносе радост, значај и корист, опасности од животиња и биљака). 	
--	---	--

Екологија (15)

<ul style="list-style-type: none"> • препозна и опише чисту и загађену околину; • зна важност одржавања чисте непосредне околине (породичне, школске, општинске); • именује основне природне ресурсе (свјетлост, земља, вода и ваздух); • препознаје најчешће начине загађивања околине (земљиште, вода, ваздух); • зна да наведе поступке којима се смањује и избјегава загађивање околине; • зна начине како се одржава чиста околина; • именује типичне примјере материјалног свијета и објашњава њихову намјену, начин чувања, руковања, опасност; • препозна начине обнављања и искоришћавања материјалних ствари и предмета (рециклажа); • активно и одговорно учествује у еколошким активностима (нпр. обиљежавање најважнијих еколошких датума и др.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Чиста и загађена околина. • Природни ресурси. • Материјални свијет (ствари и предмети из непосредне околине). • Рециклажа (израда предмета од папирне и ПЕТ амбалаже). • Најважнији еколошки датуми. 	<p>Еколошке теме се уче кроз активно учешће ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у активностима на чишћењу, уређењу и одржавању непосредне школске околине и животне средине; - у анализирању, дискутовању, закључивању и договорима; - обиљежавању најважнијих еколошких датума.
---	--	---

Човјек и здравље (30)

- зна да је човјек цјелина физичког и духовног јединства;
- разумије основну функцију дијелова тијела (главе, тупа, руку, ногу);
- зна начине заштите здравља (правилна исхрана, хигијена...);
- именује храну и разликује правилну од неправилне исхране;
- зна значај правилне исхране у животу човјека;
- именује средства за личну хигијену (четкица за зубе, паста за зубе, чешаљ, сапун,...);
- разговара о емоцијама;
- препозна и именује своје и туђе емоције и потребе;
- испољава емоције/не стиди се властитих емоција;
- препозна рјешења за неспоразуме и препирке;
- прихвати правила понашања у учионици и школи;
- уочава и уважава потребе и интересе других;
- контролише афективне испаде (бијес, хистерија, вика,...);
- адекватно реагује у ситуацијама у којима доживљава страх и неуспјех;
- показује самоконтролу, сигурност и самопоуздање;
- спреман је да коригује своје поступке и понашање;
- зна опасности по здравље које пријете од прекомјерног играња видео-игрица, гледања ТВ-а, употребе рачунара и телефона;
- зна да објасни правилно руковање кућанским уређајима и апаратима;
- зна опасности од кућански хемикалија, алкохола и др;
- препозна и саопшти симптоме болести;
- тражи и пружа помоћ и подршку;
- препознаје непријатне емоције и тражи помоћ;
- зна важност пријатних емоција.

- Човјек – ко сам ја.
- Моје тијело – изглед и грађа.
- Здравље (исхрана и хигијена).
- Емоције и осјећања и начин њиховог изражавања.
- Љубав, прича о снази љубави, кога и шта ко воли.
- Чег се бојимо и како реагујемо.
- Опасности по здравље (технички уређаји и апарати, видео-игрице, електрична струја, лијекови, средства за хигијену, алкохолна пића и различите болести).
- Љекар, стоматолог, болница.

У овој теми акценат је на социјално-емоционалном и физичком развоју, као и развоју комуникацијских способности ученика.

Упознавање човјека почиње од упознавања самог себе, тј. од упознавања начина функционисања свих сегмената свога бића (физичког и духовног).

Приликом реализације ове теме неопходно је указивати на могуће дјечије активности и поступке (својствене дјечи овог узраста) који могу да доведу до потенцијалних ризика и опасности по њихов живот и здравље.

Посебну пажњу треба усмјерити на развијање свијести о негативним посљедицама неодговорног односа према игрању игрица на рачунарима и телефонима (презентовати ученицима могуће негативне посљедице по физичко (деформитети кичме, шака, оштећења вида и слуха и др.) и психичко здравље (умор, раздржљивост, агресивност, лоше школско постигнуће и сл.).

Фокус је на подстицању здравог начина живота и навика које доприносе очувању психичког и физичког здравља дјете.

Погодне методе за реализацију ове теме су: играње улога, драматизација, цртање, конструктивне игре, поучне приче, гости стручњаци у учионици...

Оријентација (15)

- описује свој положај користећи одреднице: напријед, назад, лијево, десно, горе, доље;
- зна да се оријентише просторно, према неким обиљежјима (нпр. у односу на положај куће, школе, неког другог важног објекта);
- зна да се оријентише у времену (јутро, подне, вече, јуче, данас, сутра);
- зна да се оријентише у временском раздобљу (дан, седмица, мјесец, година);
- зна да се оријентише у години према важнијим догађајима и датумима (фестивали, празници, прославе, рођендани и др.);
- разумије карактеристике и разлике садашњег и прошлог времена (начин рада, играчке, одјећа, возила, стамбене зграде и др.).

- Просторна перцепција и оријентација (лијево, десно, горе, доље и др.).
- Оријентација у новом простору.
- Оријентација на путу од куће до школе.
- Оријентација у времену (оброци, спавање, доласци у школу, викенд).
- Дневни распоред (ујутро, поподне).
- Дан и дијелови дана.
- Годишња доба.
- Временска оријентација - јутро, подне, вече; јуче, данас, сутра.
- Временско раздобље - дан, седмица, мјесец, година.
- Значајни догађаји и датуми у години.
- Препознавање времена за припрему неке активности.
- Лента времена - прошлост, садашњост, будућност.
- Шта су запамтили други људи (родитељи/старатељи, родбина, познаници и др.).

Увод у оспособљавање ученика за оријентацију има више циљева и то:

- развој практичних способности и вјештина,
- подстицање когнитивног развоја,
- стварање позитивних навика и стилова живота,
- оспособљавање за разумијевање протока времена кроз трагове које оставља по људе, услове и стилове живота.

Приликом реализације ове теме потребно је активности организовати и реализовати тако да омогућавају искуствено учење.

Гости у одјељењу (родитељи/старатељи, родбина, познаници и др.).

Разговори о условима и околностима живота у прошлости у односу на данас, као и какве промјене очекујемо у будућности.

Игра (20)

- зна више врста различитих игара (према броју учесника, врсти реквизита);
- разумије значај појединих игара (за физички, социјални, емоционални и интелектуални развој);
- прихвата и поштује правила игре;
- поштује и уважава туђе идеје и ставове;
- поштује и уважава чланове свог и другог/их тима/ова;
- критички и толерантно се односи према другим играчима;
- разумије значај игре за учење;
- добро функционише у тиму/пару;
- долази до рјешења на оригиналан начин (креативно се изражава у игри);
- разумије и поштује фер-плеј игру;

- Игра – учење – развој.
- Расправа и учење у игри (контакт очима, ручни сигнали и сл.).
- Исправни и неисправни поступци и понашања у игри (анализирање; критичко посматрање и суђење).
- Различите игре (нпр. социјалне, имагинативне, истраживачке, енергетске, игре вјештине, спретности и координације, загонетки и рјешавања проблема (нпр. шах и др.)).

С обзиром на то да игра доприноси учењу, подстиче мисао, развија памћење, креативне способности, издржљивост, досљедност, чврстину воље, одлучност, смјелост, сигурност и самопуздање, као и социјалне компетенције она треба да буде заступљена у већини активности које се реализују у првом разреду.

Реализација ове теме (као посебне цјелине) треба да допринесе оспособљавању дјецe за активно учење у разноврсним играма:

1. Истраживачке – које се заснивају на радозналости да се открије свијет око себе и на тај начин уче облике, величине, називе предмета и сл.

2. Енергетске – које захтијевају енергију на примјер у игри са лоптом, пењање, скакање и слично и на тај начин подстичу стицање

<ul style="list-style-type: none"> • радује се свом и туђем успјеху; • преузима одговорност за резултат у игри; • зна рећи „не“ без угрожавања односа; • способен је да сагледа ситуацију из различитих углова; • разликује исправне од неисправних поступака и исправно суди. 		<p>нових искустава, независност, контролу и усклађеност својих покрета као и социјализацију.</p> <p>3. Игре усмјерене на развој вјештина – спретности и кординацију руку, као и кординацију око-рука а односе се на цртање, слагање коцкица, игре уради сам, у пијеску и сл.</p> <p>4. Социјалне – које се заснивају на интеракцији са одраслим и са другом дјецом што доприноси охрабривању да уче посматрајући и имитирајући, као и самој вјештини комуницирања, на примјер играјући шах, доминне, карте, човјече не љути се, са луткицама и сл.</p> <p>5. Имагинативне – игре улога (доктора, учитеља, родитеља и сл.) које помажу стварању сопственог свијета, развијају језичке способности и мишљење, емпатију, креативност, способност да се заштите од разних животних стресова.</p> <p>6. Загонетке и рјешавање проблема – загонетке различитих нивоа тежине, класификације предмета по критеријима (сличности и разлике по боји, величини, функцији) што доприноси убрзаном формирању појмова (Дефри, 1977), притом поштујући њихова правила и специфичности.</p>
---	--	---

Математички појмови (20)

<ul style="list-style-type: none"> • уочава и именује предмете у непосредној околини; • критички анализира предмете из своје околине (боја, облик, величина, материјал и др.); • уочава заједничке карактеристике предмета; • зна да објасни и прикаже различите односе међу предметима (испред, иза, лијево, десно и др.); • уочава и издваја предмете на основу заједничких особина (боја, облик, величина, материјал); • уочава и упоређује облике предмета из непосредне околине (мало-мање-најмање; велико-веће-највеће; кратко-дугачко; ниско-високо; уско-уже-најуже; танко-тање-најтање; дебело-дебље-најдебље); 	<ul style="list-style-type: none"> • Својства предмета: боја, облик, величина, површина, материјал (природни и технички материјали). • Међусобни односи предмета (испред, иза, лијево, десно, горе, доље, изнад, испод и др.). • Својства, поређење, основни облици повезани са облицима из околине (велико-веће-највеће, мало-мање-најмање и др.). • Основни облици и материјали (израда дводимензионалних и тродиментионални фигура). • Перцепција и симболи за количину (број, максимално до 10). • Линија (права, крива, отворена и затворена). • Унутрашњост и спољашњост (унутар, изван и на, поред, у, иза, испод, изнад). • Тачка. Спајање тачака линијама. • Скуп (чланови – елементи скупа). 	<p>Задатак ВОР-а у првом разреду је да се код дјеце формирају основни математички појмови у циљу развоја математичких способности и компетенција.</p> <p>Дакле, да се доприноси развоју способности: јединственог математичког размисљања, идентификације, серијације, класификације, разликовања, упоређивања, организовања, сажимања, математичког изражавања, креативности и подстицању спонтане активности и сл.</p> <p>Једном планираном активношћу у току дана може се остварити више исхода учења (нпр. „разликује врсте линија“, „разумије појмове</p>
--	---	--

- може да манипулише различitim врстама материјала (сијече, лијепи, раставља, саставља и др.);
- комбинује предмете и ствара нове цјелине;
- разликује основне од изведених облика;
- зна да исказе количину бројем (до 10);
- разликује врсте линија;
- уочава да се сваке двије различите тачке могу спојити различitim правим и кривим линијама;
- спаја тачаке различitim врстама линија и формира нове облике и фигуре;
- разумије појмове унутрашњост, спољашњост;
- зна графички да прикаже линије;
- именује скупове (нпр. бића, предмети и сл.);
- из различитог дидактичког материјала и на основу заједничког својства формира скупове предмета (исте боје, облика, величине, материјала и др.);
- упоређује скупове придруживањем члана једног скупа члановима другог скупа (максимално до 10);
- броји до 10 (напријед и назад);
- чита и пише бројеве до 10;
- упореди бројеве до 10;
- реда бројеве по величини, ствара бројевни низ (растући и опадајући);
- именује и користи симболе у приказу количине (једнако, веће, мање).
- рачуна у оквиру броја 10.

- Скупови према заједничком својству (бројност елемената, својства елемената и сл.).
- Придруживање чланова једног скупа члановима другог скупа (бројањем до 10).
- Природни бројеви до 10.
- Бројање (скупови са различitim и истим бројем елемената).
- Бројевна права: ређање бројева по величини, бројевни низ.
- Симболи – веће од, мање од или једнако ($>$, $<$, $=$).
- Рачунање у оквиру броја 10 (сабирање и одузимање на почетном нивоу).

унутрашњост, спољашњост“, „зна графички да прикаже линије“. Исто тако, један исход учења је могуће остварити реализацијом више активности у различито вријеме.

Примјер:

Ученик/ци може/гу добити задатак да нацрта/ју цртеж користећи што више или све врсте линија које зна/ју; други пут може/гу добити задатака да нацрта/ју нешто користећи само једу врсту линија, па да се послѣје разговара с њима шта им је било лакше и зашто. Дакле, суштина је да дјеца разумију зашто се уопште говори о различitim врстама линија и зашто је важно да се то зна, а не да дјеца науче како се зову различите врсте линија и да их знају набројити.

Садржаје учења везане за рачунање искључиво треба организовати и реализовати на почетном нивоу, према индивидуалним способности-ма и могућностима ученика.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНО ПОДРУЧЈЕ: ГОВОР, ИЗРАЖАВАЊЕ, СТВАРАЊЕ

ОПШТИ ЦИЉЕВИ:

- Функционална и контекстуална усвојеност основних законитости српског књижевног језика на којем ће се ученици усмено и писмено правилно изражавати;
- Оспособљеност ученика за језичку комуникацију која им омогућава да овладају садржајима свих наставних предмета и укључивање у цјеложивотно учење;
- Развијеност елементарних менталних и социјално-емоционалних способности кориштења језика и говора као начина изражавања мисли и осјећања;
- Оспособљеност ученика за примјену различитих ликовних и језичких форми изражавања осјећања и идеја;
- Усвојеност основних знања о различитим вриједностима умјетничке традиције и културе свог и других народа.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Усвајање правилног изговарања гласова, гласовних скупова, ријечи и реченица;
- Развој способности успостављања одговарајуће комуникације;
- Правилно исписивање штампаних слова ћирилице;
- Поступно и систематично увођење у свијет књижевности;
- Стимулисање и развијање вјештине читања до нивоа одређеног могућностима и интересовањима сваког дјетета;
- Подстицање способности за специфичан начин интерпретације књижевних дјела;
- Оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценског остварења (позориште);
- Поступно и систематично усвајање правила понашања у позоришту;
- Развијање маште у говорном стваралаштву;
- Развој способности перцепције, ликовног мишљења, ликовног памћења и кориштења познатих предмета на нове начине;
- Упознавање основних материјала које ће ученици користити спонтано, кроз усмерену и методички вођену игру;
- Упознавање и примјена ликовних техника и средстава;
- Усвајање кључних релација између природних и вјештачких облика (посматрање лијево-десно, горе-доље...);
- Цртањем, сликањем и вајањем уводити ученике у свијет облика полазећи од једноставних ка сложеним;
- Упознати облике предмета и како се њихове сјенке мијењају зависно од угла, јачине и даљине свјетлости;
- Развој интересовања за различите форме ликовног изражавања;
- Уочавање карактеристика разних предмета и преобликовање на основу властитих идеја;
- Васпитавање ученика за културу рада, критички однос према властитом раду и раду других ученика;
- Развој моторичке осјетљивости и спретност путем реализације различитих ликовних задатака;
- Примјена стечених знања и искуства у свакодневним животним ситуацијама;
- Самосталан и сараднички, практични и стваралачки рад;
- Развијање свијести о потреби за чувањем и одржавањем остварених вриједности;
- Позитиван однос према естетским вриједностима умјетничког дјела.

Садржај програма	Оквирни број сати
1. Језик и говор	30
2. Припрема за читање	25
3. Припрема за писање	25
4. Књижевност	24
5. Позориште и филм	10
6. Упознавање ликовних материјала	25
7. Обликовање материјала	25
8. Ликовно процјењивање	16
(5 сати седмично, 180 сати годишње)	

Исходи учења	Садржаји програма/ Појмови	Методичке препоруке
Језик и говор (30)		
<ul style="list-style-type: none"> • правилно дише при изговору ријечи и реченица; • опонаша природне и друге звукове у непосредном окружењу; • правилно изговара све гласове у ријечима, с нарочитом пажњом на оне које већина ученика теже примјећује и разликује (ч, ћ, ц, ђ, љ, њ, ије и је и друге); • разликује гласове и звукове; • јасно и разумљиво изговара гласове српског језика који започиње њиховим исправним уочавањем; • јасно изговара гласове у разним положајима у ријечима (на почетку, на крају и у средини сваке ријечи); • комуницира уз помоћ геста, стиска руке, мимике, пантомиме, имитације; • именује предмете, боје, облике, величине, просторне и временске односе; • правилно и активно користи ријечи у комуникацији; • поставља јасна и адекватна питања; • проналази ријечи за 	<ul style="list-style-type: none"> • Вјежба дисања (дување балона, папирних птица окачених на канап и сл.). • Ономатопеја природних и других звукова. • Игре за увјежбавање правилног изговора гласова (артикулација). • Ељкоњинов модел гласовне анализе ријечи. • Вербално изражавање. • Коришћење стандардног језика. • Језичке игре: брзалице, разбрајалице, успаванке, ташунаљке, бројалице и друге (креативно размишљање и употреба језика.) • Невербална комуникација. • Игролике активности за богаћење ријечника. • Разговор у разним ситуацијама: у пару, у мањим или већим групама, пред ширим аудиторijем, са разним саговорницима. • Игре улога и дијалози на разне теме са сценском лутком (нпр. сусрет са новинарима, спикери, мали репортери и др.). • Игре питања и одговора. • Причање о предметима и појавама. • Приче којима недостаје почетак или крај. • Уметање догађаја у познату причу. • Причање на основу двије или три познате ријечи. • Причање по слици. • Причање по низу слика. 	<p>С обзиром на то да је наставна тема „Језик и говор“ тако конципирана да је немогуће по појединачним предложеним активностима диференцирати исходе учења, пожељно је извршити интеграцију више исхода учења у току једне активности. То конкретно значи да планирање не подразумијева приказ редосљеда активности како би се остварио сваки појединачни исход учења.</p> <p>Планирање, треба да ослика одређеност наставника да искаже своју методичку креативност у интеграцији више исхода у оквиру једне активности, или и више активности да се посветити достизању једног исхода учења.</p> <p>У реализацији васпитно - образовног рада препоручује се организација искуственог учења кроз практичне примјере, који ученицима омогућавају уочавање, закључивање и различите врсте анализа. Као погодан примјер искуственог учења истиче се Екољников модел гласовне анализе ријечи.</p> <p>Од велике важности, у овом степену учења, могу бити игре</p>

<p>особине, квалитет, карактеристике и односе предмета;</p> <ul style="list-style-type: none">• прави календар ријечи;• говори правилно;• прича о предметима и појавама конструишући ријечи и реченице, по могућности повезујући у говорне цјелине;• комуницира умјереним гласом, пристојно, предусретљиво, љубазно, без љутилог, нервозног, плачљивог или мазног тона;• усмено се изражава и смисленим цјелинама саопштава сопствене мисли, осјећања и жеље на начин схватљив за друге;• уочава садржај слике и ријечима и краћим реченицама га повезује у причу;• комуницира постављајући питања и одговарајући на питања;• разумије налог и даје налог;• монолошки говори јасно и повезано;• повезано препричава и употребљава књижевне изразе;• самостално прича према датој слици или низу слика, своја искуства или маштања;• саставља необичне изразе и смијешне ријечи;• пронађе нове ријечи мијењајући и трансформишући већ познате;• маштовито осмисли причу којој недостаје почетак или крај;• прича на основу двије до три задане ријечи.		<p>словима, ријечима, вербалном и невербалном комуникацијом, као и све друге игре које омогућавају педагошко вођење у остваривању дефинисаних исхода учења.</p>
---	--	---

Припрема за читање (25)

- правилно уочава, издваја и изговара гласове;
- зна да се говор састоји од реченица, реченице од ријечи, а ријечи од гласова (слова);
- разликује глас (слово) – ријеч - реченицу;
- схвата смисао и значење ријечи и реченица;
- зна да илуструје ријечи и реченице;
- уочава и повезује адекватне реченице са датом илустрацијом (једној слици одговара једна реченица);
- зна да састави реченицу од задатих ријечи (слика, слово);
- слуша саговорника без прекидања и гледа га у очи, разумије шта говори;
- шчитава или чита краће ријечи и реченице.

- Уочавање, издвајање и изговарање гласа или гласова.
- Схватање смисла ријечи (да оне означавају одређене предмете, појаве, радње, особине, активности).
- Уочавање реченица чији је садржај везан за илустрацију; једној слици одговара једна реченица.
- Састављање реченица од задатих ријечи (слика, слово).
- Илустровање садржаја реченица.
- Слушање приче на основу чега играју улоге, одговарају на питања и сл. (без захтјева да тачно раде и одговарају).
- Спонтана конверзација (разговори из искуства, заједничка интересовања и сл.).
- Правила разговора у групама (ведар разговор).
- Вјежбе артикулације.
- Вјежбе разликовања звукова, ријечи са истом почетним гласом.
- Сличне ријечи, књижевне слике (рад са сликовницама).
- Приче у контексту са стврдним искуством дјеце.
- Вјежбе анализа слика (од једноставних до богатих детаљима).
- Рад са причама, бајкама, пјесмама.
- Шчитавање и читање штампаних слова ћирилице (према индивидуалним способностима и могућностима ученика).

Наставна тема „Припрема за читање“ се у неким дијеловима поклапа са наставном темом „Језик и говор“. То није случајно јер су крајњи циљеви учења слични и нијансирани.

Припрема за читање подразумијева оспособљавање ученика за правилан изговор, сигурност и слободу у комуникацији и жељу за учењем читања.

Потребно је омогућити ученицима да:

- траже информације (питају о људима, животињама, објектима – име, облик, боја, материјал, мирис, укус и сл.),
- посматрају, уочавају, закључују и објашњавају,
- развијају перцепцију и активно слушање.

Не препоручује се инсистирање на читању, јер је читање везано за индивидуалне карактеристике сваког ученика.

Припрема за писање (25)

- разликује глас, слово, ријеч;
- илуструје, моделује, прави слова ћирилице (ученици који могу, знају и желе пишу слова ријечи, реченице);
- саставља ријечи од задатих слова (словарица);
- црта предмете, бића чија имена почињу одређеним гласом (словом);
- контролише покрете оловком;
- правилно држи оловку или бојицу;
- изабере одговарајућу свеску;

- Графички знакови, препознавање и имитација графичких знакова.
- Сlikовно изражавање.
- Игре ријечима, словима и сл.
- Игре ситним предметима (житарице, бобице, пијесак и сл.).
- Рад маказама (исјецање, сјецкање, слагање дијелова и сл.).
- Низање (макароне, перле, сламке и сл.).
- Рад уз музику, грубе и fine моторичке вјежбе (за рамена, мишиће руку, прстију, шаке, осјетљивост на смијер кретања оловке).
- Цртање различитих елемената (круг, трокут, квадрат, водоравно, окомито, овално, чипка, врпце, креативно

Основа припреме ученика за писање јесте графомоторичка припрема (што се најефикасније постиже играма и активностима са ситним елементима у којима су сви прсти изложени финим радњама) и разумијевању структуре слова, ријечи, реченице.

На овом узрасту није препоручљиво инсистирати на лијепом писању, јер би могле да се јаве нежељени ефекти (слова у огледалу, дисграфија и сл.).

У припреми за писање нарочито ефикасност може да

<ul style="list-style-type: none"> • пише елементе слова у одређеном простору и у потребном правцу (лијево-десно, горе-доље); • користи свеску на одговарајући правилан начин (не прескаче листове, пише по реду, правећи правилне размаке); • препознаје велика штампана слова ћирилице; • пише (или пресликава) велика штампана слова ћирилице; • пише (или пресликава) своје име и презиме; • пише краће ријечи (складу са интересовањима и индивидуалним могућностима); • сликовно се изражава. 	<p>обликовање, смишљење симбола) у складу са дјечијим искуством.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Орнаменти и елементи слова. • Увод у писање великих штампаних слова. ћирилице. • Исказивање мисли у виду низа слика. 	<p>има сликовно изражавање, односно писање кроз цртеже (ученици не пишу ријечи него ријечи приказују кроз цртеже).</p>
--	---	--

Књижевност (24)

<ul style="list-style-type: none"> • прича својим ријечима текст који је слушао; • шчитава кратке и једноставне текстове исписане великим штампаним словима; • разумије смисао прочитаног; • препознаје главни догађај и уочава ликове у тексту; • опише основне карактеристике ликова на основу прочитаног текста; • изражава свој однос и критички став према ликовима из текста („Ко ти се свиђа, а ко не свиђа ... Зашто?“); • тражи објашњење ријечи којој не зна значење; • одговора на једноставна питања у вези са текстом (ко, шта, зашто, гдје); • изражава свој критички став према одређеном понашању (Ово је добро понашање зато што... Ово није добро 	<ul style="list-style-type: none"> • Бајке, басне и дјечија штампа. • Српске народне приче. • Народне приче других народа и народности из непосредног окружења. • Загонетке, питалице, пословице и сл. • Драган Кулићан: Два зечића, два првака; • Десанка Максимовић: Првак, Бака, Лутке рачунају; • Ј. Ј. Змај: Како би, Шта волим, Зимска песма, Мати; • Драгомир Ђорђевић: Деда Мраз; • Душан Радовић: Страшан лав; • Русомир Арсић: Ђаку прваку; • Бранко Ћопић: Пјесма ђака првака; • Свети Сава и ђаци: народна прича • Петар Стокић: Сеница и дрво; • Владимир Андрић: Хлеб; • Драган Лукић: Шапутање, Четири девојчице, Лутка без главе, Бумбар. 	<p>Циљ релизације ове теме је, првенствено, да се ученици поступно и систематично уводе у свијет књижевности, те развој способности за интерпретацију књижевних дјела и позитивног односа према истим.</p> <p>Да би се циљ остварио потребно је организовати и реализовати активности које омогућавају да ученици стекну знања, вјештине, навике и ставове у складу са њиховим индивидуалним способностима и могућностима.</p> <p>Овакав циљ је потребно остварити кроз реализацију активности које доприносе достизању дефинисаних исхода учења. Дакле, исходи учења, као што је претходно речено, не треба посматрати издвојено, сваки за себе, него кроз достизање сваког од њих тежити остварењу циља.</p> <p>Пригодне активности за остварење циља, односно</p>
--	--	--

<p>зато што ...);</p> <ul style="list-style-type: none"> • поставља једноставна и јасна питања у вези са текстом; • уочава узрочно – посљедичне везе међу ликовима и догађајима; • не прекида друге док говоре (не упада у ријеч); • уважава ставове и мишљења других. 		<p>достизање појединачних исхода учења, су плански и функционално организовани задаци у којима активну улогу имају ученици. Због тога се нарочито препоручују игре улога, драматизације и причања.</p> <p>Посјета школској и градској библиотеци.</p> <p>Наставник може користити, према слободном избору, адекватну дјечију литературу.</p> <p>Ученицима не треба задавати да уче пјесме напамет, осим када је потребно за школске активности знати неке дијелове пјесме или краћу пјесму у цјелини. Тада ученици текст пјесме усвајају честим понављањем у току наставе.</p>
---	--	--

Позориште и филм (10)

<ul style="list-style-type: none"> • разликује позоришну - луткарску представу и позориште сјенки; • културно се понаша у позоришту, биоскопу, на школским свечаностима и др; • препичава садржај одгледаних представа/филма; • радо и без страха јавно наступа; • глуми - говори умјесто лутке; • успјешно учествује у групном раду; • испољава сигурност и самопоуздање током излагања и јавног наступа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Представа са луткама; позориште сјенки. • Позоришна представа (игре луткама). • Анимирани филм (са луткама и цртани). 	<p>Одлазак у позориште /биоскоп /на одјељењске и школске приредбе.</p> <p>Уколико из реалних и оправданих разлога није могуће ученике одвести у позориште /биоскоп/, потребно је ученицима помоћу пригодних мултимедијалних садржаја показати позоришну представу/филм користећи доступну наставну технологију (ТВ, рачунар, пројектор, платно, паметну таблу).</p> <p>Дакле, када је то нужно, потребно је умјесто одласка у позориште/биоскоп организовати колективно гледање пригодних филмова и позоришних представа у учионици.</p> <p>Такође, потребно је организовати и реализовати активности у којима ће се импровизовати позориште у учионици и тако ученицима дати прилика да глуме.</p>
---	---	---

Упознавање ликовних материјала (25)

- именује и правилно користи материјал за рад;
- правилно сједи, рукује прибором за цртање и сликање;
- именује линије и групише их према облику;
- црта линије (праве, испрекидане попут дијелова улице, школе, Сунца);
- прикаже облике помоћу линија (једноставне и сложене);
- црта елементе различитих објеката;
- сигурно и слободно покреће прсте (шаку) и пише ситне елементе без прекидања и подизања оловке са папира;
- црта и пише у одабраној свесци у смијеру с лијева на десно и одозго на доље;
- рукује прибором, контролише руку и процјењује простор;
- рационално користи материјале и правилно употребљава прибор;
- самостално боји мање површине различитог облика;
- именује основне боје;
- самостално мијеша боје;
- проналази и комбинује нове боје;
- користи линију у приказивању сложених композиција;
- црта на необичан начин;
- користи креде и оловке у боји;
- зна и хоће да подијели материјал и прибор за рад;
- уредан је у радном простору.

- Ликовни материјал (боје, папир, сунђер, кликери, четкица, итд.).
- Бојење мањих површина различитих облика.
- Средства и материјали за цртање и сликање.
- Подлоге за цртање и сликање.
- Цртање сјенки на зиду (то сам ја, то смо ми, мој друг и другарица, разред на окупу).
- Откривање свијета боја у природи, градација тонова (допуни слику), опсервација боја, облика и основне особине предмета, опсервација мање-веће, испред-иза, свијетло-тамно.
- Креде и оловке у боји: линија - снопови линија.

Линија - снопови линија (могући мотиви: „столица на столици“, мост преко ријеке“, „ципеле у гардероби“, „коса моје другарице“).

Обликовање материјала (25)

- користи природне материјале за обликовање: пијесак, глина, пластелин, глинамол;
- обликује материјал (у боји и без боје, пијесак, глина, пластелин, глинамол) и ствара нове композиције;
- ствара композиције обликовањем природних и рециклираних материјала (плодови, лишће, тијесто, рижа, и др; пластика, папир, и др.);
- запажа и открива природне скулптуре;
- осмисли и направи честитку (о: Новој години, рођендану, слави, Божићу, Бајраму, ...) од различитог материјала.

- Обликовање материјала у боји и без боје: пијеска, глине, пластелина, глинамола, тијеста и сл.
- Обликовање од природних материјала: прикупљени плодови, листови, тијесто и сл.
- Обликовање разних рециклираних материјала у композицији.
- Скулптуре из природе (дрво, камен).

Приликом реализације теме „Обликовање материјала“ потребно је активности организовати и реализовати тако да акценат буде на уочавању карактеристика разних предмета и преобликовање на основу властитих идеја.

Нарочито је важно активности организовати и реализовати тако да подстичу развој способности перцепције, ликовног мишљења и ликовног памћења, те кориштење познатих предмета на нове начине.

Ликовно процјењивање (16)

- уочава и наводи примјере лијепог и ружног из дјечије околине;
- украси своју радну средину, непосредну околину, свеску, књигу и одјећу;
- посматра и анализира свој рад и рад својих другова;
- уочава и истражује задане ликовне проблеме на ученичким радовима;
- процијењује свој рад и рад својих другова.

- Разговори о лијепом и ружном у дјечијој околини.
- Украшавање радне средине и непосредне околине, књига, одјеће и процјењивање украшеног.
- Процјењивање својих радова и радова другова из одјељења.

Приликом реализације ове теме потребно је ученике упућивати на уочавање, доживљавање и стварање лијепог ликовног изражавања.

Такође је веома важно васпитно-образовни рад усмјерити на оспособљавање ученика за културу рада, критички однос према властитом раду и раду других ученика.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНО ПОДРУЧЈЕ: СПОРТ, РИТМИКА, МУЗИКА

ОПШТИ ЦИЉЕВИ :

- Цјеловит развој антропомоторичких потенцијала ученика уважавајући урођене физичке способности и склоности, поштујући индивидуални темпо напредовања са изразитом оријентацијом за примјену моторичких знања која омогућавају самостално физичко вјежбање;
- Развој способности цјеловитог доживљавања игре, пјесме, кретања, плеса уз коришћење могућности свог тијела као инструмента изражавања покретом, његовог правилног држања, грациозности у ходању, љепотом и складношћу покрета оплемењених музиком.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Здрав, физички добро и складно развијен ученик;
- Задовољење основних биолошких потреба ученика за кретањем и игром;
- Формирање и учвршћивање способности овладавања простором кроз кретање у њему, које је координирано складно, грациозно, уравнотежено и ритмично;
- Развијање здравствених и хигијенских навика ради ефикасног јачања и очувања здравља, повећања отпорности организма на неповољне утицаје средине и штетности савременог начина живота и рада;
- Подстицати раст и развој дјетета у складу са његовим могућностима потребама и интересовањима, који је неповољан, а повезан је с промјенљивим и негативним условима живота и рада, поласком и боравком у школи;
- Упознавање сопственог тијела;
- Развој латерализације;
- Одржавање и развијање нормалног стања апарата за кретање, посебно зглобова, тетива и мишића, што се одражава у њиховој покретљивости и снази;
- Развој тјелесних својстава: брзине, окретности, гipкости, снаге, издржљивости, координације, прецизности у складу са индивидуалним способностима ученика;
- Развој равнотеже, способност да се брзо поправи поремећена равнотежа;
- Успостављање равнотеже у статичком и динамичком положају приликом стајања, котрљања (напријед, назад), заустављање у покрету, доскок са разним положајима руку;
- Оспособљавање за руковање предетима уз помоћ крупних мишићних група;
- Јачање дисајне мускулатуре, развој покрета грудног коша;
- Усмјеравање на даљњи физички развој у складу са индивидуалним способностима дјетета;
- Развој интересовања, музичке осјетљивости и смисао за различите облике учествовања у музици;
- Пјева, игра и ствара умјетничке садржаје, развијајући креативност, мотивисаност, марљивост и самопоуздање;
- Развој спретности, окретности и осјећаја за ритам.
- Подстицање на активно слушање музике, те да доживљава и препознаје њене основне карактеристике;
- Ствара музику у складу с индивидуалним могућностима и изражава музичке доживљаје плесно, ликовно и вербално;
- Развијање способности коришћења инструмената за озвучавање пјесама и њихових дијелова, солистичко и заједничко (хорско) музицирање;
- Формирање позитивног односа према националној музичкој култури.

Садржај програма	Оквирни број сати
1. Кретање и игре у природи	72
2. Здравље и хигијена	16
3. Атлетика и гимнастика	20
4. Ритмика плес	24
5. Слушамо, пјевамо	24
6. Свирамо, плешемо	24
(5 сати седмично, 180 сати годишње)	

Исходи учења	Садржаји програма/ Појмови	Методичке препоруке
Кретање и игре у природи (72)		
<ul style="list-style-type: none"> • овлада основном техником ходања и трчања уз правилно држање тијела; • трчи до 20 m из високог старта; • прескаче препреке до 20 cm висине; • скочи суножно и једноножно поскоцима по означеним просторима; • прескаче кратке вијаче суножно у мјесту; • правилно диже и носи предмете на различите начине; • се провлачи кроз разне препреке; • баца и хвата мању лопту с мјеста лијевом и десном руком; • баца и хвата лопте увис на различите начине; • баца и хвата лакше лопте о тло на различите начине; • котрљање различитих лопти на разне начине; • води лопте у мјесту, • додаје и хвата лопту објема рукама у мјесту; • изводи једноставне штафетне игре са лоптом; • изводи елементарне игре са лоптом • пузи на више начина (трбух, леђа, бок); • правилно, у пару, вуче, гура и потискује на различите начине (конопац, тјело о тијело и сл.); • се пење, силази и виси (ниске препреке, трим стаза). 	<ul style="list-style-type: none"> • Различити облици ходања и трчања уз правилно држање тијела: брзо-полако, на предњем дијелу стопала, са високим подизањем кољена, забацивањем ногу назад, са промјеном ритма и темпа. • Скокови и поскоци у мјесту: напријед, назад, бочно, суножно. • Једноножно и суножно прескакање реквизита поређаних на тлу (вијаче, нацртане линије и др.). • Дизање и ношење предмета на различите начине (испод руке на рамену, на глави уз придржавање рукама и сл.). • Провлачење испод стола, столице, кроз обруч и сл. • Баца и хвата лопту на различите начине. • Котрљање различитих лопти на разне начине. • Вођење лопте у мјесту. • Додавање и хватање лопти објема рукама у мјесту. • Једноставне штафетне игре са лоптом. • Елементарне игре са лоптом. • Пузање на различите начине. • Вучење и гурање на различите начине у паровима. • Потискивање рукама до помијерања с мјеста, вучење конопцима. • Пењање, силажење и вишење (ниске препреке, трим стаза). 	<p>Основни захтјев ове наставне теме је да се ученицима омогући задовољавање основне биолошке потребе за кретањем, како би се допринијело њиховом правилном психо-физичком расту и развоју, те очувању цјелокупног здравља.</p> <p>Дакле, треба планирати и реализовати што већи број сати у природи гдје ће се ученицима омогућити да учествују у покретним играма које доприносе развоју крупне моторике, координацији покрета, вјештине владања лоптом и другим реквизитима.</p> <p>Захтјеви у савладавању препрека при кретању у природи треба да се базирају на природним или импровизованим препрекама (полигон).</p>

Здравље и хигијена (16)

- правилно држи тијело (у току сједења у школској клупи, за столом док једе и сл.);
- објасни важност одржавања личне хигијене, хигијене одјеће, обуће и личних ствари;
- именује средства за одржавање личне хигијене;
- сам/а се облачи, обува, веже пертле и одржава чистоћу обуће, одјеће и непосредне околине;
- придржава се правила одржавања личне хигијене;
- правилно дише и држи тијело;
- уочава и саопштава знаке замора (бржи рад срца, знојење, несвјестица);
- зна тражити помоћ;
- зна ризике и опасности од прекомјерног и неадекватног излагања сунцу (прегријавање-сунчаница, опекотине, зрачење);
- зна како да се заштити од опасности сунчеве топлоте и зрачења (употреба адекватних крема, качкета, наочара, адекватна одјећа и обућа, напитци, лагана храна).

- Редовне физичке активности, свакодневни боравак на свјежем ваздуху и игре на отвореном, активности којима се доприноси правилном и лијепом држању тијела.
- Њега тијела и одржавање личне хигијене.
- Хигијена одјеће, обуће и личних ствари.
- Хигијена непосредне околине у складу са дјечјим могућностима.
- Ваздушне купке (дуже дисање кроз нос).
- Симптоми замора (умора).
- Заштита од сунчеве топлоте и зрачења (шетње, боравак на отвореном, сунчање).
- Излети и пјешачења.

Један од основних циљева васпитно-образовног рада је здрав, физички добро и складно развијен ученик.

Да би се овај циљ остварио потребно је организовати и реализовати активности које омогућавају задовољење основних биолошких потреба ученика за кретањем и игром.

Стога је потребно реализовати најмање два излета у току школске године и пјешачења.

Пјешачење, поред физичке активности, требало би искористити и за ситуационо учење.

Атлетика и гимнастика (20)

- овлада основном техником ходања и трчања и изводи штафетне игре са елементима трчања, скокова и бацања;
- прескочи ниске препреке са једноножним одразом;
- да прескочи једноножним одразом „јарк“ и изврши суножни доскок (мекани доскок);
- изведе скок удаљ из мјеста суножним одразом;
- изведе скок у дубину са висине 50 cm на меку подлогу (пијесак или струњача);
- баца и хвата лоптице у циљ и даљ бољом и слабијом руком;
- баца и хвата лоптице објема рукама преко главе, кроз ноге и сл;
- изведе вјежбе обликовања без

- Ходање и трчање у природи, штафетне игре са елементима трчања, скокова и бацања.
- Прескакање ниских препрека са једноножним одразом, прескакање јарка кратким залетом, једноножним одразом и суножним доскоком.
- Скок удаљ из мјеста суножним одразом.
- Скок у дубину са висине 50 cm на меку подлогу (пијесак или струњача).
- Бацање лоптице у циљ и даљ бољом и слабијом руком.
- Бацање лоптице објема рукама преко главе, кроз ноге и сл.
- Вјежбе обликовања без справа и са справама (траке, вијаче, чуњеви, лопте, и сл.) са и без музичке пратње.
- Вјежбе на тлу (ваљање, љуљање у сједу).
- Вјежбе равнотеже (ходање по линији

Реализација ове теме подразумијева извођење више активности (покрета) које чине одређену цјелину.

Потребно је водити рачуна да ученици све вјежбе изводе систематично, поступно и правилно како би им се осигурала безбједност и правилан раст и развој.

<p>справа и са справама (палице, траке, вијаче и сл.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • изведе вјежбе обликовања с чуњевима, обручевима, с мотком и лоптом; • правилно изводи вјежбе на тлу; • изведе вјежбе равнотеже (ходање по линији напријед и назад); • изводи вјежбе са ситнијим реквизитима. 	<p>напријед и назад).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вјежбе са ситнијим реквизитима. 	
--	---	--

Ритмика и плес (24)

<ul style="list-style-type: none"> • изводи једноставне покрете уз музичку пратњу; • различито хода и трчи уз плесак и музичку пратњу; • изводи плесне драматизације уз музичку пратњу; • опонаша животиње, биљке, предмете, јунаке из прича, цртаних филмова помоћу пантониме, уз музичку и ритмичку пратњу; • креће се уз музичку пратњу са промјеном ритма и темпа, плесна кореографија; • изводи игре са различитим лоптама и балонима - руком, главом, палицом и рекетом у мјесту и кретањем. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ритмика и плесови (дјечији - једноставни). • Различити начина ходања и трчања уз плесак и музичку пратњу. • Плесне драматизације доживљаја, догађаја уз музичку пратњу. • Опонашање животиње, биљака, предмета, јунака из прича, цртаних филмова помоћу пантомиме, уз музичку и ритмичку пратњу. • Кретање уз музичку пратњу са промјеном ритма и темпа, плесна кореографија. • Игре са различитим лоптама и балонима. 	<p>Приликом реализације активности које се односе на извођење покрета уз музичку пратњу, веома је важно да исте буду организоване тако да подстичу развој тјелесних својстава ученика (брзине, окретности, гипкости, снаге, издржљивости, координације и прецизности) у складу са њиховим индивидуалним способностима и могућностима.</p>
--	---	---

Слушамо, пјевамо (24)

<ul style="list-style-type: none"> • слуша композиције, уочава и разликује задане елементе (темпо, динамика, ритам); • препозна различите музичке стилове (народну и умјетничку); • препозна химну и друге пјесме везане за вјерске празнике; • вербално и ликовно исказује утиске о слушаној композицији; • ритмички изговарају краће дјечије текстове (бројалице); • разликује вокалну, инструменталну и вокално инструменталну музику; • именује и разликује композицију различитог доживљаја (весела, тужна, њежна, живахна, одлучна, спокојна, корачница, успаванка, свечана, духовна и др.); • разликује музичке динамичке односе (гласно, тихо, гласније, 	<ul style="list-style-type: none"> • Композиције, дјечије и народне пјесме. • Колибри, Врапчићи, Ђурђевдански фестивал, Драган Лаковић, Бранко Коцкица, Миња Субота. • Химне: Републике Српске, Светом Сави, Боже правде и Босне и Херцеговине. • Слушање: игре, корачнице, инструментална и вокална музика. • Бројалице (говорне и пјеване). • Пјевање омиљених дјечијих пјесама по избору учитеља и дјеце, умјереног темпа и једноставне мелодијске структуре. • Игре са пјевањем и једноставним вокалним импровизацијама. • Појединачно и групно пјевање уз пратњу ритмичких ударалки или једноставну инструменталну музику. • Пјевање умјереним гласом уз одговарајући темпо и динамику. • Игролике активности дириговања, „ play- 	<p>Приликом релизације теме „Слушамо, пјевамо“ потребно је организовати и реализовати активности које подстичу активно слушање музике, те да доживљавање и препознавање њених основних карактеристика.</p> <p>Такође, потребно је развијати интересовање, музичку осјетљивост и смисао за различите облике учествовања у музици.</p>
--	--	--

<p>тише);</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочава и разликује темпо музике (брз, лаган, умјерен, убрзавајући, успоравајући); • уочава ритам (дуго и кратко, уз способност извођења тих трајања ријечима, кретањима или удараљкама); • разликује висине тонова; • именује и разликује инструменте (након слушања композиције); • разликује састав хора (дјечији, мушки, женски); • разликује гласове (мушки и женски); • разликује називе пјесме на основу мелодије (пјеване без текста или одсвиране); • изводи једноставну вокалну импровизацију; • учествује у заједничком пјевању те поштује правила истог; • пјева једноставне мелодије; • пјева умјереним гласом уз одговарајући темпо и динамику; • пјева и опонаша музичке садржаје из инструменталне музике; • диригује, „play-back“ пјева и опонаша музичке садржаја из слушане инструменталне музике. 	<p>back “ пјевања и опонашања музичких садржаја из инструменталне музике.</p>	
--	---	--

Свирамо, плешемо (24)

<ul style="list-style-type: none"> • користи тијело као извор звука (ноге, руке, прсти, уста); • уочи и препозна различите звуке, шумове и тонове; • свира на једноставним импровизованим инструментима и једноставним ритмовима; • препозна и именује инструменте (клавир, гитара, бубањ, хармоника, фрула итд.); • препозна називе пјесама на основу мелодије; • спонтано измисли неку мелодију у току игре; • измисли мелодију на основу оглашавања појединих животиња; • импровизовано пјева измишљене мелодије на поједине стихове; • изведе једноставну плесну 	<ul style="list-style-type: none"> • Сопствено тијело као инструмент. • Експериментисање звуцима и ритмовима, инструментално стваралаштво (Орфов инструментариј и импровизовани инструментариј). • Испитивање и откривање звучних својстава музичких инструмената. • Спонтано измишљање пјесмица у игри (нпр. успављивање лутке...). • Измишљање мелодије на оглашавање појединих животиња. • Импровизовано пјевање измишљених мелодија на поједине стихове. • Плесне импровизације у одређеном ритму са или без музичке пратње. • Плесне драматизације узете из омилене приче, бајке, пјесме и музичког комада. • Једноставне кореографије на претходно научене пјесме или једноставне кораке 	<p>Приликом реализације садржаја учења који се односе на импровизовано пјевање измишљених мелодија на поједине стихове потребно је да се на наставничково започињање пјесме надовежу ученици тако што ће умјесто да говоре пјевати оно што имају да кажу. Такође, се предлаже да измисле пјесме за неке прилике.</p> <p>Плесне импровизације могуће је реализовати кроз покрете који подразумевају представљање и подражавање ликова,</p>
---	---	---

<p>импровизацију;</p> <ul style="list-style-type: none"> • изведе једноставне плесне драматизације из омиљене приче или бајке; • изведе једноставне плесне кораке и једноставне кореографије; • симултано игра улоге креатора плесних активности. 	<p>народних игара.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пјевање у колу и музичким драматизацијама. 	<p>ситуација и радњи у одређеном ритму са или без музичке пратње (нпр. брање пољског цвијећа, грожђа и сл.).</p> <p>Пјевање у колу, у музичким драматизацијама, могуће је реализовати уз импровизовање текста или текст омиљених дјечијих пјесама погодних за ритмичку импровизацију.</p>
--	---	---

Комисија за модернизацију програма првог разреда основне школе:

1. Др Маринко Савић, инспектор-просвјетни савјетник (координатор)
2. Проф. др Миле Илић, Филозофски факултет Бањалука
3. Ма Желимир Драгић, виши асистент Филозофски факултет Бањалука
4. Мр Слађана Вилотић, инспектор-просвјетни савјетник
5. Милана Мариновић, инспектор-просвјетни савјетник
6. Марко Шутало, професор разредне наставе ЈУ ОШ „Свети Сава“ Бијељина
7. Милена Вуковић, професор разредне наставе ЈУ ОШ „Веселин Маслеша“ Фоча
8. Љепосава Фундић, професор разредне наставе ЈУ ОШ „Свети Сава“ Фоча
9. Сања Грубачић, професор разредне наставе ЈУ ОШ „Свети Сава“ Билећа